

JAUME BARTUMEU CASSANY
President de Progressistes-SDP

PLAÇA DEL POBLE

Dic mantenir l'esperança

Necessitem valentia per encarar el futur

Des de la meua llibertat, de paraula, de to i de pensament, vaig presentar dissabte passat, a un Taller de Política de Progressistes-SDP, l'estudi *Evolució dels microestats europeus (2017-2020)* que el Centre d'Estudis i Recerca Socialdemòcrata (Ceres) ha publicat fa unes setmanes. Una aportació al debat sobre el futur econòmic i social d'Andorra que parteix de tres reflexions inicials.

En obrir l'edició de l'estudi el lector hi troba tres cites de tres pensadors de diversos moments de la història que tenen, totes tres, una clara projecció en el nostre propòsit.

Primera: "Ai! Tot és una il·lusió: l'esdevenidor es riu de nosaltres a distància, no podem ni assemblar-nos als nostres records, ni gosar acceptar-nos com som" (Lord Byron, *Stanzas for Music*).

És, penso, una bona il·lustració del que fa anys que ens està passant a Andorra. Voldríem viure dels records d'una Andorra que no tornarà i, també, ens costa fer el pas d'acceptar que ara ja som uns altres, en un país diferent.

Segona: "Estudieu la història, estudieu la història. En la història s'hi troben tots els secrets de l'art de governar" (Winston Churchill, 27 de maig del 1953, dia de la coronació de la Reina Isabel II).

Aquesta citació de Winston Churchill també ens pot ajudar. Si avui podem parlar d'Andorra com un estat europeu independent és perquè la nostra història

ens ha permès arribar fins aquí. La revolució francesa va decidir el 1789 tallar el lligam històric de la monarquia francesa amb el Copríncipat d'Andorra però el Consell General no va descansar fins a aconseguir que s'atorgués el decret de Napoleó del 27 de març del 1806 restablint la co-titularitat del Principat. És una gran lliçó de la nostra història.

Pierre Mendes France, exprimer ministre francès, afirmava: "Si els homes als quals s'ha con-

Els microestats cada vegada tindran menys lloc al món que s'albira

fiat el poder interpreten adequadament la realitat històrica, poden afavorir naixements, fer-los menys penosos, menys dolorosos, o, pel contrari, frenar el progrés."

Tenia tota la raó: el primer que cal fer és interpretar de manera correcta la realitat històrica.

I a Andorra hem de ser conscients que les unitats polítiques separades i petites (els microestats com Liechtenstein, Mònaco, San Marino i Andorra) cada dia tindran menys espai, menys lloc, en el món que es dibuixa aquest segon trimestre del 2021. I els serà pràcticament impossible viure, subsistir com a entitats polítiques diferenciades, si no aconsegueixen un bon embranchament amb la Unió Europea.

Sense aquest aixopluc la pluja esdevindrà un diluvi universal que ens arrossegirà. Ho estem veient, dissortadament, aquests mesos.

Liechtenstein va tenir la intel·ligència d'establir-lo fa anys, amb l'Espai Econòmic Europeu vinculat a l'AELLE. Mentre, els altres tres microestats estem empantanegats en la negociació d'un acord d'associació.

Tercera: "La valentia és el punt mitjà entre el que ens inspira confiança i el que ens inspira temor", diu Aristòtil.

El filòsof grec ens ajuda a situar bé el que necessitem. O ens hi posem o ja no hi serem a temps.

També és veritat que es troben a faltar, cal dir-ho, ciutadans valents.

A *La Vanguardia* del 20 de març Arturo San Agustín escrivia que "la valentia, que moltes vegades només és una forma de decència, no ha estat mai un bé abundant." San Agustín afegia: "Aquí les imputacions, corrupcions, prevaricacions, empreses amigues subvencionades, familiars endollats... gairebé sempre s'obliden i tots ens quedem sense saber com s'acaba la pel·lícula."

No els sona d'alguna cosa aquesta música?

Doncs bé, la valentia, a Andorra la necessitem no només per plantar cara –quan convinguí– i per denunciar –quan calgui. També la necessitem per encarar de manera ferma i assenyalada l'articulació d'una proposta de futur.

La tindrem?